

Pedagoški programi

Ljubljanskega gradu
za šolsko leto 2014/2015

**JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD
PEDAGOŠKI PROGRAMI
2014/2015**

stran

PREDŠOLSKI IN PRVA TRIADA OŠ

- 2 ISKANJE ZMAJEVEGA ZAKLADA
- 3 SKRIVNOSTI GRAJSKEGA GOZDA
- 4 CESARSKA KRONA

PRVA TRIADA OŠ

- 5 MOJA LJUBLJANA
- 6 ZMAJ Z LJUBLJANSKEGA GRADU

PRVA IN DRUGA TRIADA OŠ

- 7 GRAJSKI POTEPI Z E-ZMAJČKOM
- 8 ZAVZEMIMO TRDNJAVO!

DRUGA TRIADA OŠ

- 9 MOJA LJUBLJANA
- 10 DRUŽINSKI GRB NA ŠČITU

DRUGA IN TRETJA TRIADA OŠ

- 11 PO POTEH CESARJA FRIDERIKA III. HABSBURŠKEGA
- 12 GRAŠČINA ALI TRDNJAVA?

TRETJA TRIADA OŠ

- 13 MOJA LJUBLJANA

TRETJA TRIADA OŠ IN SREDNJEŠOLCI

- 14 ČASOVNI STROJ – OD EMONE DO MESTNEGA SIMBOLA
- 15 TEMAČNA OBDOBJA LJUBLJANSKEGA GRADU
- 16 POT NA ŠANCE IN ARHITEKT JOŽE PLEČNIK
- 17 RAZSTAVA SLOVENSKA ZGODOVINA

DRUGA, TRETJA TRIADA OŠ IN SREDNJEŠOLCI

- 18 PEŠ IZ MESTA NA LJUBLJANSKI GRAD
- 19 OBRAMBNI HODNIK PO LJUBLJANSKEM GRADU

Spoštovani ravnatelji, profesorji, učitelji in vzgojitelji,

Ljubljanski grad iz leta v leto postaja vedno bolj obiskana kulturna znamenitost, samo v letu 2013 je prag grajskih vrat prestopilo več kot milijon obiskovalcev. Del teh so tudi predšolske, osnovnošolske in srednješolske skupine, ki jim v našem zavodu namenjamo posebno pozornost. Zato smo za vas pripravili novo knjižico pedagoških programov javnega zavoda Ljubljanski grad za šolsko leto 2014/2015, ki jo pravkar prebirate.

Z oblikovanjem in izvajanjem raznolikih programov uresničujemo svoje poslanstvo, ki nas zavezuje k ohranjanju in promoviranju materialne in nematerialne dediščine Ljubljanskega gradu, k posredovanju znanj o njegovi preteklosti ter k interpretaciji njegove vloge v današnji družbi. Še posebej bi vas radi opozorili na novosti v letošnjem programu: vodeni ogled »Skrivnosti grajskega gozda« (stran 3), ki najmlajšim približa dandanes vedno pomembnejše okoljske in naravovarstvene teme, ter vodeni ogled »Časovni stroj; od Emone do mestnega simbola« (stran 14), na katerem kostumirani animatorji ustvarijo slikovito in nepozabno časovno popotovanje po bogati grajski zgodovini. Da je zgodovina lahko zabavna in poučna hkrati, dokazuje tudi čisto prvi in pravi grajski strip »Dan, ko je izginil Ljubljanski grad« (stran 22), ki smo ga izdali v letošnjem letu in pomeni obogatitev vsake šolske knjižnice.

Obisk Ljubljanskega gradu je že sam po sebi posebno doživetje, skupaj s katerim izmed naših pedagoških programov pa lahko nadgradi znanje ter obogati in popestri redni učni proces.

Pokličite nas, povprašajte po dodatnih informacijah in si zagotovite svoj termin.

Prijazen pozdrav,
vaš Ljubljanski grad

Iskanje zmajevega zaklada

Vodeni ogled

○ **Predšolski in prva triada OŠ**

Legende pravijo, da zmajeva družina domuje na Ljubljanskem gradu. Grajski zmajček Franci je eden tistih zmajev, ki se obiskovalcev veseli, jim rad pomaga ter pušča sledi, da bi jih vodile ter bi se tako prepustili raziskovanju grajske zgodovine. Skupaj se bomo napotili po njegovih sledeh in raziskali grad, sledili bomo njegovim sporočilom in reševali naloge, ki nam jih bo dal Franci.

Vodeni ogled »Iskanje zmajevega zaklada« je namenjen predšolskim skupinam in učencem prve triade osnovnih šol, vsebinsko se dopolnjujeta in prepletata dva svetova – pravljичni in stvarni. Pri iskanju zaklada je v veliko pomoč grajski vodnik, opremljen z raznovrstnimi pomagali. Učenci aktivno sodelujejo pri reševanju zmajevih nalog in nestrpno čakajo na odkritje zaklada, ki ga prejmejo v spomin.

○ **TRAJANJE:** 60 MINUT

○ **CENA:** 3,5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO

○ **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Skrivnosti grajskega gozda

Vodeni ogled

○ Predšolski in prva triada OŠ

Ljubljanski grad ni le trdnjava na vrhu Grajskega griča. Obkroža ga gozdna površina, ki Ljubljančanom zagotavlja prostor za rekreacijo, oddih in druženje, pomaga pri ohranjanju pitne vode in čistega zraka ter ima številne druge pozitivne učinke. Poleg kulturnih in družboslovnih vsebin postajajo vedno bolj pomembne tudi okoljske in naravovarstvene teme, zato smo pripravili vodeni ogled po grajskem gozdu – gozdu, ki domuje na Grajskem griču.

Otroci se naučijo zanimivih dejstev o drevesih in spoznajo nekatere izmed tukajšnjih drevesnih vrst. Prisluhnejo gozdnim zvokom in se seznanijo z velikimi in malimi živalmi, ki prebivajo na Grajskem griču ter v drugih slovenskih gozdovih. Izvedo, kako gozd na številne načine izboljšuje bivalne razmere meščanov Ljubljane in prispeva k blaženju podnebnih sprememb ter zakaj je za ljudi nujno potrebno, da ga v čim večji meri ohranimo. Naši vodniki jim pojasnijo, kdaj je sečnja dreves neupravičena ter v katerih primerih je ta potrebna in dobra. Izvedo tudi, kakšno rastlinje je na območju grajskega gozda domovalo v bližnji in daljni preteklosti, ter si izboljšajo razumevanje življenjskih procesov, ki v gozdu ves čas potekajo.

- **TRAJANJE:** 60 MINUT
- **CENA:** 3,5 EUR/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

**Novo
v
programu!**

Cesarska krona

Ustvarjalna delavnica

○ Predšolski in prva triada OŠ

Nekdaj so na Ljubljanskem gradu živeli tudi plemiči, ki so opravljali službo deželnih glavarjev Kranjske. Večkrat je na njem prenočil tudi sam avstrijski cesar Friderik III. Habsburški. Izvemo, kako je potekal plemiški vsakdan, kakšna so bila njihova opravila, kaj so počeli za zabavo ter kako so se prehranjevali. Pri tem pa spoznamo tudi pravila, ki so v takratni družbi veljala za ženske, in tista, ki so veljala za moške.

Zelo pomembno v plemiškem življenju je bilo tudi posedovanje različnih dobrin. Več gradov in posesti je plemič imel, večji ugled je užival v takratni družbi. Nekateri simboli pa so bili dovoljeni samo najvišjemu sloju plemičev. Eden izmed teh je bila tudi vladarska krona. Na ustvarjalni delavnici si izdelamo takšno, na kakršno bi bil ponosen sam cesar Friderik.

- **TRAJANJE:** 90 MINUT
- **CENA:** 5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Moja Ljubljana

Kulturni dan

○ Prva triada OŠ

V Ljubljani skozi vse leto najdemo pestro izbiro pedagoških programov za osnovnošolce. Javna zavoda Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad sta si želela vodstvom šol olajšati načrtovanje poučnega, a hkrati zabavnega kulturnega dneva, zato sta se odločila za skupen program, ki slovenskim šolarjem prestolnico približa na enovit, zanimiv in dostopen način.

Otroci si najprej ogledajo lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču Ljubljana, ki je v ta namen pripravilo pestro izbiro predstav. Po predstavi spoznavajo, kako deluje gledališče, nato pa se s tirno vzpenjačo odpeljejo na Ljubljanski grad. Na gradu odkrivajo zmajeva skrivališča in iščejo zmajev zaklad. Zmajček jih za dobro opravljeno delo tudi nagradi.

- **TRAJANJE:** 240 MINUT
- **CENA:** 10 €/OSEBO
(VKLJUČUJE POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO)
- **ZBIRNO MESTO:** LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
(KREKOV TRG)

ŠTEVILO OSEB: DO 50 OTROK
PREDSTAVE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA:
 KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO, MOČERADEK
 GRE ČEZ CESTO, ŠTIRI ČRNE MRAVLJICE,
 ŠTIRJE MUZIKANTI, ZVERJASEC, ZVERJASČEK,
 MAKALONCA, TRNJULČICA, VZIGALNIK, RIBE SO
 RIBE, MALA IN VELIKA LUNA, SNEŽNA KRALJICA,
 LUBLANA, PEPELKA, EMIL IN DETEKTIVI, RAČKA,
 SMRT IN TULIPAN, ODVRATNE RIME, OSTRZEK.
INFORMACIJE IN PRIJAVA: EDITA GOLOB,
 SPELA JUNTES, LUTKOVNO GLEDALIŠČE
 LJUBLJANA, TEL.: 01 / 300 09 76 ALI E-NASLOV:
 ORGANIZACIJA@LGL.SI

Zmaj z Ljubljanskega gradu

Ustvarjalna delavnica

○ Prva triada OŠ

Zmaji se pojavljajo v različnih kulturah po svetu, zato si zaslužijo, da jih otroci поблиže spoznajo. Ker pa imamo tudi v prestolnici svojega zmaja, bi si želeli, da otroci na podlagi vidnih slik in razlag ugotovijo, kakšne so razlike med zmaji, njihove barve, lastnosti in življenjsko okolje.

Na ogledu grajskih prostorov skušamo poiskati zmajeva skrivališča in najti sledove, ki jih je za nas pustil zmaj. V kapeli sv. Jurija otrokom povemo legendo o Juriju – preprostemu mladeniču, ki je premagal zmaja in tako rešil Ljubljano.

Sledi delavnica, namenjena izražanju domišljije in ustvarjalnosti vsakega izmed otrok. Iz kartonastih tulcev in barvnega papirja izdelamo zmaja, kot ga vidijo otroci, pri tem pa jim je v veliko pomoč predhodna predstavitev.

- **TRAJANJE:** 90 MINUT
- **CENA:** 5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Grajski potep z e-zmajčkom

Vodeni ogled

○ Prva in druga triada OŠ

Grajski vodnik je dobil prav posebnega pomočnika – virtualnega zmajčka, ki otroke popelje na raziskovalni potep po Ljubljanskem gradu. Med razburljivim sprehodom si ogledajo nekdanji vhodni stolp, poiščejo skrivni izhod iz gradu, vstopijo v notranjost grajske cisterne iz 17. stoletja in na koncu spoznajo legendo o svetem Juriju, ki je Ljubljančane odrešil strašne grožnje požrešnega zmaja.

Ogled je zasnovan kot kombinacija klasičnega vodstva in animacij z grajskim zmajčkom v glavni vlogi, ki se predvajajo na tabličnem računalniku. Otroci dodobra spoznajo Ljubljanski grad, s pomočjo animacij pa dobijo dodatno razlago o delovanju dvižnega mostu, filtriranju vode v grajski cisterni, načinu pobega iz gradu po skrivnem rovu ...

○ **TRAJANJE:** 60 MINUT

○ **CENA:** 3,5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO

○ **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Zavzemimo trdnjavo

Ustvarjalna delavnica

○ Prva in druga triada OŠ

Ker je bil Ljubljanski grad zgrajen, da bi varoval mesto pred sovražniki, najdemo na njem še danes veliko elementov, namenjenih obrambi te trdnjave. Postavili se bomo v dve vlogi. V vlogi napadalcev in v vlogi braniteljev gradu bomo spoznali možnosti, ki so jih v poznem srednjem veku imeli tisti, ki so oblegali grad, in tisti, ki so grad pred oblegovalci branili.

Med raziskovanjem gradu spoznavamo nove besede, kot so obrambni jarek, strelna lina, izlivnica, skrivni izhod, ajželj ... Prav tako se seznanimo z nekaterimi vrstami orožja, ki so jih uporabljali na koncu srednjega veka. Iz kartona si izdelamo tudi nepogrešljiv del opreme vsakega srednjeveškega bojevnika – viteški meč.

- **TRAJANJE:** 90 MINUT
- **CENA:** 5 €/OSEBO,
CENA S POVRATNO VOZOVNICO
ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Moja Ljubljana

Kulturni dan

○ Druga triada OŠ

V Ljubljani je vse leto na voljo pestra izbira pedagoških programov za osnovnošolce. Javna zavoda Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad sta si želela vodstvom šol olajšati načrtovanje poučnega, a hkrati zabavnega kulturnega dneva, zato sta se odločila za skupen program, ki slovenskim šolarjem prestolnico približa na enovit, zanimiv in dostopen način.

Otroci si najprej ogledajo lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču Ljubljana, ki je v ta namen pripravilo pestro izbiro predstav. Po predstavi spoznavajo, kako deluje gledališče, nato pa se s tirno vzpenjačo odpeljejo na Ljubljanski grad. Tam se odpravijo po poteh cesarja Friderika III. Habsburškega in se seznanijo z obrambno funkcijo gradu in življenjem na njem, prehrabnimi navadami tedanjega časa in obnašanju za mizo.

- **TRAJANJE:** 240 MINUT
- **CENA:** 10 €/OSEBO (VKLJUČUJE POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO)
- **ZBIRNO MESTO:** LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA (KREKOV TRG)

ŠTEVILO OSEB: DO 50 OTROK
PREDSTAVE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA:
 LUBLANA, PEPELKA, EMIL IN DETEKTIVI, RAČKA,
 SMRT IN TULIPAN, ODVRATNE RIME, OSTRZEK,
 KRABAT, KO SMO SE IZGUBILI, ROMEO & JULIJA,
 ALICA V ČUDEŽNI DEŽELI, IZGUBLJENI TON,
 SOVJI GRAD.
INFORMACIJE IN PRIJAVA: EDITA GOLOB,
 ŠPELA JUNTES, LUTKOVNO GLEDALIŠČE
 LJUBLJANA, TEL.: 01 / 300 09 76 ALI E-NASLOV:
 ORGANIZACIJA@LGL.SI

Družinski grb na ščitu

Ustvarjalna delavnica

○ Druga triada OŠ

Grboslovje ali heraldika je veda, ki raziskuje, predstavlja in dokumentira grbe. Ti pomenijo pomemben del slovenske kulturne dediščine in so temelj naše simbolike s tisočletnim izročilom. Grb predstavlja znamenje in je barvni slikovni znak, ki predstavlja rodbine, osebe, pa tudi kraje in mesta ter dežele in države, kar si ogledamo v kapeli sv. Jurija.

Barve grba igrajo zelo pomembno vlogo, zato na delavnici spoznavamo, kako se barve in materiali uporabljajo in kateri so bistveni deli za izdelavo grba. Poleg tega se seznanimo tudi s tem, kje vse so grbe uporabljali, in na podlagi znanja, ki ga pridobimo, ustvarimo svoje grbe na ščitih, pri čemer se izkažeta ustvarjalnost in domišljija vsakega posameznika.

- **TRAJANJE:** 90 MINUT
- **CENA:** 5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Po poteh cesarja Friderika III. Habsburškega

Vodeni ogled

o Druga in tretja triada OŠ

Cesar Friderik III. Habsburški je bil leta 1440 izvoljen za nemškega kralja in leta 1452, kot zadnji cesar s strani papeža in kot prvi Habsburžan, okronan za cesarja Svetega rimskega cesarstva. V svojo last je prejel tudi Ljubljanski grad, ki je tako postal deželnoknežji grad. Skladno z razmerami tedanjega časa (turški vpadi ter spori in boji za dediščino) je bil grad preurejen oziroma utrjen kot značilna poznosrednjeveška trdnjava. Skupina se na vodenem ogledu seznanja z obrambno funkcijo gradu in življenjem na njem, prehrabnimi navadami tedanjega časa in obnašanjem za mizo.

Namen ogleda je prepoznati zgodovinsko vlogo mesta in gradu ter njuno povezanost, spoznati tedanje navade ter razdeljenost družbe na različne sloje, katerim sta pripadala tudi določen način oblačenja in bonton. Poleg tega skupina spozna tudi heraldiko v kapeli sv. Jurija, ki je pomemben del slovenske kulturne dediščine.

- o **TRAJANJE:** 60 MINUT
- o **CENA:** 3,5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO
- o **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Graščina ali trdnjava?

Vodeni ogled z delovnimi listi

○ **Druga in tretja triada OŠ**

*Nad mestom Ljubljana se dviga grič,
na njem že od nekdaj stoji lep gradič.
V njegovem objemu namembnost spoznam,
na najvišji točki pokrajino pod njim ugledam.
Že od vekomaj o njem postavlja vprašanje se,
ali graščina ali trdnjava le-ta je.
In ko vodnik popelje po sobanah me,
pravilni odgovor prikaže se.*

Vodeni ogled je namenjen drugi in tretji triadi osnovnih šol, ki s pomočjo vodnika in delovnih listov spoznata zgodovino gradu in njegovo namembnost skozi čas. Program je oblikovan na podlagi učnih načrtov in primeren znanju, ki ga ima skupina. Ogled je pripravljen kot raziskovalna naloga, pri kateri se skupina seznanja z gradbenimi posegi, ki so jih izvedli v preteklosti, in z obrambno vlogo gradu ter spozna, kaj vse je bilo potrebno, da je grad v resnici zaživel.

- **TRAJANJE:** 60 MINUT
- **CENA:** 5 EUR/OSEBO
CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Moja Ljubljana

Kulturni dan

o Tretja triada OŠ

V Ljubljani vse leto najdemo pestro izbiro pedagoških programov za osnovnošolce. Javna zavoda Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad sta si želela vodstvom šol olajšati načrtovanje poučnega, a hkrati zabavnega kulturnega dneva, zato sta se odločila za skupen program, ki slovenskim šolarjem prestolnico približa na enovit, zanimiv in dostopen način.

Otroci si najprej ogledajo lutkovno ali dramsko predstavo v Lutkovnem gledališču Ljubljana, ki je v ta namen pripravilo pestro izbiro predstav. Po predstavi spoznavajo, kako deluje gledališče. Pred gledališčem jih nato pričaka grajski vodnik in jih popelje po eni izmed poti »Peš iz mesta na Ljubljanski grad« (stran 18) ter jih seznani z zgodovinskimi stavbami na poti in potekom srednjeveškega mestnega obzidja. Na gradu se povzpnejo na Razgledni stolp ter si ogledajo Virtualni grad in razstavo Slovenska zgodovina.

- o **TRAJANJE:** 240 MINUT
- o **CENA:** 10 €/OSEBO
(VKLJUČUJE POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO)
- o **ZBIRNO MESTO:** LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
(KREKOV TRG)

PREDSTAVE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA:

KRABAT, KO SMO SE IZGUBILI, KAMNI, BOKSARSKO SRCE, ALICA V ČUDEŽNI DEŽELI, BREZ, DOKTOR FAUST, ROMEO & JULIJA, ŽIVALSKA FARMA, BENEŠKI TRGOVEC.

INFORMACIJE IN PRIJAVA: EDITA GOLOB, ŠPELA JUNTES, LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, TEL.: 01 / 300 09 76 ALI E-NASLOV: ORGANIZACIJA@LGL.SI

Časovni stroj – od Emone do mestnega simbola

Vodeni ogled

○ Tretja triada OŠ in srednješolci

»Časovni stroj« udeležence na vodenem ogledu popelje skozi šest prelomnih obdobj, ki so zaznamovala zgodovino Ljubljanskega gradu in razvoj našega mesta. Na vsaki od »časovnih postaj« jih pričaka druga osebnost in jim predstavi »svoje« obdobje.

Sprehod se začne v rimski Emoni in se nadaljuje v času, ko se v spopade med pogani in kristjani »vmeša« sv. Jurij in premaga strašnega zmaja. Srednji vek pripelje na Ljubljanski grad cesarja Friderika III. Habsburškega in tudi kakšno dvorno damo. Predstavnik Napoleonovih Ilirskih provinc je seveda vojak. 19. stoletje pomeni za Ljubljanski grad temačno obdobje s kaznilnico in kaznjenci, 20. stoletje pa mineva v znamenju nekaterih velikih imen, med katerimi izstopa nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar. Kostumirani predstavniki vseh naštetih obdobj ustvarijo prav posebno razpoloženje, ki je poučno in zabavno hkrati. Pričakuje vas grajski »časovni stroj«!

○ **TRAJANJE:** 60 MINUT

○ **CENA:** 6 EUR/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 7,5 EUR/OSEBO

○ **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

**Novo
v
programu!**

Temačna obdobja Ljubljanskega gradu

Vodeni ogled z delovnimi listi

o Tretja triada OŠ in srednješolci

Leta 2013 je Ljubljanski grad postal bogatejši za novo stalno muzejsko postavitev – Kaznilnico. Predstavlja eno izmed temačnejših obdobjih zgodovine gradu, ki zagotovo ni med najlepšimi, si pa zagotovo zasluži pozornost, kot si pozornost zaslužita tudi po nastanku starejši Plemiška ječa in ječa na prostem, ki ju najdemo na Ljubljanskem gradu. Za slednje je že Valvasor zapisal, da vzbujajo zaradi svoje strašne globine nemajhno grozo.

Med ogledom vodnik skupino popelje po ječah, ki so še danes ohranjene. Ker se ječe navezujejo tudi na različna zgodovinska obdobja, so se med zaprtimi znašli tudi zajeti Turki, kmečki uporniki, protestantje, nazadnje v kaznilniškem obdobju tudi politični nasprotniki. Vodeni ogled je oblikovan na podlagi učnih načrtov, prilagojen je znanju učencev tretje triade in srednješolcem. S pomočjo delovnih listov raziščejo zgodovino gradu in odgovorijo na vprašanja raziskovalnih nalog, po katerih jih vodi grajski vodnik.

- o **TRAJANJE:** 60 MINUT
- o **CENA:** 5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 6,5 EUR/OSEBO
- o **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Pot na Šance in arhitekt Jože Plečnik

Vodeni ogled

○ Tretja triada OŠ in srednješolci

Veliki slovenski arhitekt Jože Plečnik je za Ljubljanski grad izdelal številne načrte prenove. Med njimi je treba izpostaviti predvsem njegov neuresničeni projekt slovenske akropole, ki naj bi postala simbol vsega naroda. Sredi tridesetih let je lahko skromneje prezidal samo Šance – mestno trdnjavo iz 16. stoletja, ki so bile skupaj s stolpom Padav najskrajnejša točka grajske obrambe.

Po predhodni predstavitvi razgibane zgodovine Ljubljanskega gradu grajski vodnik skupino seznanja s Plečnikovimi izvedenimi in neizvedenimi načrti v povezavi z gradom in Grajskim gričem. Predstavi ji projekt obnove Šanc in materiale, ki jih je arhitekt uporabil pri obnovi. Na koncu se skupaj povzpnejo na Razgledni stolp, ki je odlična točka za ogled nekaterih mojstrovih del v Ljubljani: NUK, Tromostovje, Tivoli in po njegovih načrtih prenovljeni Kongresni trg.

- **TRAJANJE:** 60 MINUT
- **CENA:** 3,5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Razstava Slovenska zgodovina

Vodeni ogled

○ Tretja triada OŠ in srednješolci

Območje današnje Slovenije ima bogato zgodovino, saj najstarejši in redki sledovi človeške navzočnosti na njem segajo okoli 200.000 let v preteklost. Od takrat je bil ta košček zemlje na križišču naravnih poti med Alpami, Jadranom in Panonijo stičišče različnih kultur in ljudstev, ki so nam s svojimi dejanji in načinom življenja zapustili raznoliko dediščino. Vas zanima, kako so živeli praljudje, kdaj so se sem naselili Slovani, kako so se razvila srednjeveška mesta in kaj vse je prinesel novi vek? Na razstavi Slovenska zgodovina, prvi pri nas, ki zajema celotno zgodovino tega prostora od prazgodovine pa vse do danes, se učenci in dijaki spoznajo s ključnimi dejavniki, ki so odločilno vplivali na izoblikovanje slovenske identitete in na nastanek naše samostojne države Slovenije. Vse to in še več ponuja sodobno zasnovana razstava, ki obiskovalcem s pomočjo fotografij, predmetov, filmov in strokovnega vodstva približa delček naše bogate zgodovine.

Vodstvo po razstavi je primerno za učence tretje triade in srednješolce. Zaradi manjših razstavnih prostorov priporočamo za klasična vodstva skupine do največ 20 oseb. Večjim skupinam priporočamo, da ogled razstave združijo s kakšnim drugim programom iz naše pedagoške ponudbe.

- **TRAJANJE:** 60 MINUT
- **CENA:** 3,5 €/OSEBO*, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

* PRI VODENEM OGLEDU RAZSTAVE SLOVENSKA ZGODOVINA SE OBRACUNA CENA 3,50 EUR NA OSEBO (V SKUPINI NAJMANJ 10 IN NAJVEČ 20 OSEB), PRI KOMBINACIJI S KAKŠNIM DRUGIM PROGRAMOM IZ PEDAGOŠKE PONUDBE JE POTREBNO DOPLAČILO 25 EUR NA SKUPINO.

Peš iz mesta na Ljubljanski grad

Vodeni ogled

○ **Druga, tretja triada OŠ in srednješolci**

Poti, ki vodijo na Ljubljanski grad, imajo svoje skrivnosti in zanimivosti, ki jih niti ne opazimo, ko se vzpenjamo po Grajskem griču. Med njimi smo izbrali tri, ki nazorno pokažejo povezanost mesta z gričem in utrdbo na njem skozi zgodovino, poleg tega pa nakazujejo tudi smeri srednjeveškega mestnega obzidja, ki je obdajalo grad in mesto.

Za vodstvo predhodno izberite pot, ki jo želite podrobneje spoznati. Vsaka izmed poti ima svojo zgodovino, ki jo vodnik podrobno predstavi, pove tudi nekatere zgodbe in legende, ki krožijo o stavbah, ki jih srečamo na poti, ali o ljudeh, ki so živeli v njih. Vodenje je rekreacijsko obarvano, zabavno, a hkrati tudi poučno.

POT ŠT. 1: VODNIKOV TRG – ŠTUDENTOVSKA ULICA – OVINKI – LJUBLJANSKI GRAD

POT ŠT. 2: ČEVLJARSKI MOST – STARI TRG – REBER – MAČJA STEZA – LJUBLJANSKI GRAD

POT ŠT. 3: GORNJI TRG – ULICA NA GRAD – OSOJNA STEZA – LJUBLJANSKI GRAD

○ **TRAJANJE:** 60 MINUT

○ **CENA:** 3,5 €/OSEBO

○ **ZBIRNO MESTO:** VODNIKOV TRG, ČEVLJARSKI MOST, GORNJI TRG

Obrambni hodnik po Ljubljanskem gradu

Vodeni ogled

○ Druga, tretja triada OŠ in srednješolci

Obrambni hodnik je bil nekoč eden izmed pomembnejših obrambnih elementov srednjeveške trdnjave. Dandanes ga imenujemo obhodni hodnik in ponuja hkraten pogled na grajske prostore in okolico gradu. Na Ljubljanskem gradu je skoraj v celoti obnovljen in tudi v slabem vremenu obiskovalcem zagotavlja nemoten ogled.

Med sprehodom po obhodnem hodniku skupina dodobra spozna zgodovino Ljubljanskega gradu ter grajske prostore, njihovo nekdanjo namembnost in čemu so namenjeni danes. Spozna se z obrabnimi elementi gradu in orožjem, ki so ga takrat uporabljali. Takšen ogled nam razkrije Ljubljanski grad v popolnoma novi luči, saj obiskovalec precej drugače doživi vlogo, ki jo je imel grad v preteklosti.

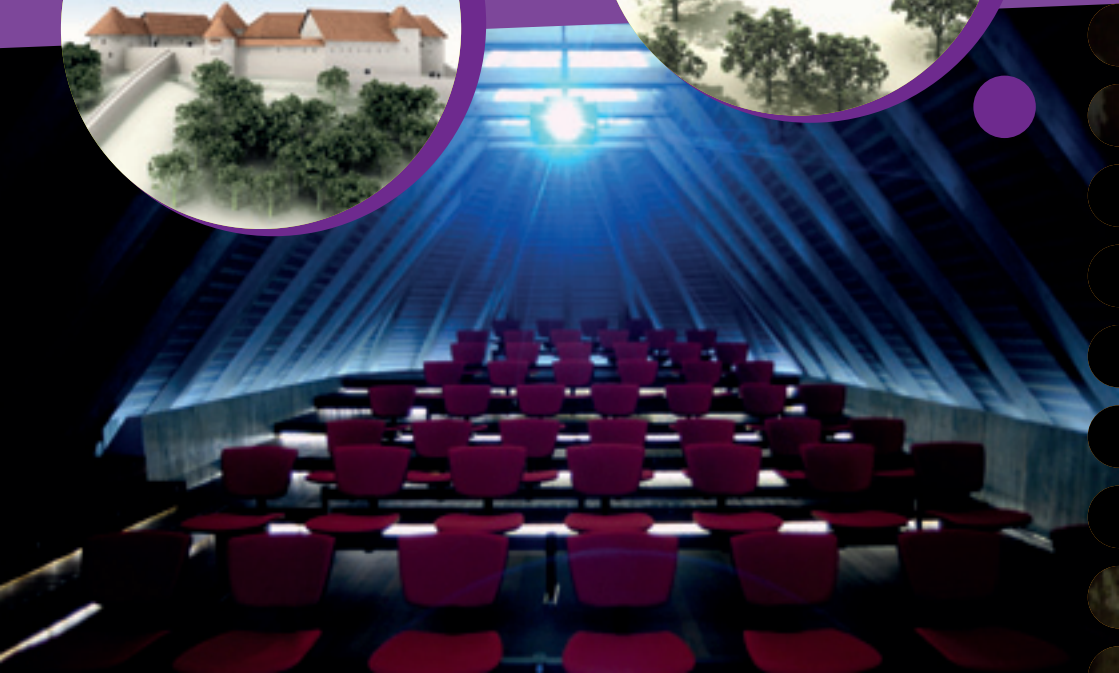
- **TRAJANJE:** 60 MINUT
- **CENA:** 3,5 €/OSEBO, CENA S POVRATNO VOZOVNICO ZA VZPENJAČO: 5 EUR/OSEBO
- **ZBIRNO MESTO:** INFO CENTER

Ob obisku gradu ne spreglejte

Virtualni grad

Dvanajstminutna projekcija zgodovine Ljubljanskega gradu, njegovega arhitekturnega razvoja, arheoloških spoznanj – vse do današnje podobe! Virtualni sprehod po grajski zgodovini obiskovalce preseneti z zanimivo vsebino ter dinamično in hkrati poučno predstavitev zgodovine Ljubljanskega gradu, njegovega arhitekturnega razvoja in arheoloških spoznanj vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa vse do sedanjosti. Virtualni grad ne omogoča zgolj potovanja v preteklost Ljubljanskega gradu, ampak nam ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini gradu.

Kaznilnica

Razstava Kaznilnica se osredotoča na 19. in začetek 20. stoletja, ko so Ljubljanski grad preuredili za potrebe kaznilnice. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu predstavljene stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v tem obdobju. Sledi konceptu celovite predstavitev zgodovine Ljubljanskega gradu, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost, vseskozi pa je bil neločljiv člen v urbanem razvoju Ljubljane. Izjemno privlačni so razstavljeni originalno stavbno pohištvo, kronološka predstavitev obdobjev v razvoju kaznilnice in navidezna resničnost – hologram, ki ga spremlja generirani zvok.

piše in pesni Žiga X. Gombač
riše in barva Ivan Mitrevski

Dan, ko je izginil Ljubljanski grad

Stripovski **hip-hop**
po zmajskograjski zgodovini

Strip je
naprodaj v **Info centru**
na Ljubljanskem gradu ali
pri blagajni pod Razglednim
stolpom. Strip lahko kupite
tudi hkrati z družabno igro
Zmajskograjski hip-hop. Za
naročilo nam lahko tudi pišete
na

info-center@ljubljangrad.si.

Tristo zmajskih rogov!

Ljubljanski grad je izginil!

Kaj se zgodi, ko nenadoma izgine Ljubljanski grad?

V mestu se prestrašeni meščani sprašujejo, ali so na delu bitja iz veselja, Petični Gradožer ali nemara celo nesreča vseh nesreč po imenu Helga Šmrkelj. Pogumna zmajček Franci in Maj Z. se odločita priti zadevi do dna in grad vrniti tja, kamor spada. Na vrat na nos skočita v nepozabno dogodivščino, v kateri do potankosti spoznata grajsko zgodovino.

Dan, ko je izginil Ljubljanski grad je naslov stripovskega hip-hopa po zmajskograjski zgodovini, ki ga je napisal in spesnil Žiga X. Gombač, narisal in pobarval pa Ivan Mitrevski. Glavna junaka v stripu na šaljiv, a strokovno podprt način predstavljata, kako je prišlo do poselitve Grajskega griča, kako je megla ponagajala Emoncem, kaj v resnici pomenijo črke AEIOU, kje se je končal skrivni izhod z Ljubljanskega gradu, kakšna je legenda o prvem neznanem letečem predmetu nad Ljubljano ter zakaj so se pritoževali karbonarji v kaznilniških samicah. Cankarjeve Hlapce bomo spoznali v povsem drugačni obliki, ob tem pa še številne druge zgodbe. Spoznajte bogato grajsko in mestno zgodovino na nekoliko drugačen način!

Vsi programi v brošuri se izvajajo vse leto, potrebna je predhodna najava.

Kako do nas?

P

Do nas lahko pridete s potniškim prometom; če prihajate z avtobusom, lahko parkirate na Streliški ulici pred Cesto slovenskih kmečkih uporov, ki vodi na Ljubljanski grad.

- Pot nadaljujete:
- peš po sprehajalnih poteh (10–15 min),
  - s tirno vzpenjačo. Spodnja postaja vzpenjače je na Krekovem trgu, vozi vsakih 10 minut.

Kako rezerviram ogled ali delavnico?

po elektronski pošti

virtualni-grad@ljublanskigrad.si

po telefonu

01 / 232 99 94
(od ponedeljka do petka
med 9.00 in 15.00 uro)

več informacij

info-center@ljublanskigrad.si
www.ljublanskigrad.si

Izdal: Javni zavod Ljubljanski grad
Zanj: Mateja Avbelj Valentan, mag., direktorica
Avtorji besedil: Marko Brunskole, Nika Valentincič, Boris Rantaša
Uredili: Marko Brunskole
Fotografije in ilustracije: Sara Bano, Arne Hodalič,
Miha Mally, Matevž Paternoster, Nada Žgank, Boštjan Lah,
Urška Boljkovac, Ivan Mitrevski, arhiv MGML – Plečnikova
zbirka, arhiv Ljubljanski grad
Lektorica: Irena Androjna Mencinger
Oblikovanje: Planar
Tisk: Tiskarna Januš
Naklada: 2300
Ljubljana, avgust 2014

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

Javni zavod Ljubljanski grad
Grajska planota 1
p.p. 72
Si - 1001 Ljubljana
tel: + 386 1 306 42 30
faks: + 386 1 306 42 64
e - pošta: info@ljubljangskigrad.si

www.ljubljangskigrad.si

 @Ljubljangskigrad

 Ljubljana Castle